

Broj :07-04-51929-36-1/24
Sarajevo, 11.12.2024. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
N/r Predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje zastupnice Admele Hodžić, dostavlja se

Zastupnica u Skupštini Kantona Sarajevo Admela Hodžić je na 17. radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj 26.11.2024. godine u okviru tačke Dnevnog reda „Zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“ postavila je sljedeća zastupnička pitanja:

- 1. Prema podacima kojima raspolazete da li postoji porast ili pad poljoprivredne proizvodnje u Kantonu Sarajevo u posljednjih 5 godina? (tačne podatke navesti po godinama)*
- 2. Koliko je sredstava uloženo u poljoprivrednu proizvodnju u Kantonu Sarajevo i kakavi su efekti uložених sredstava? (tačne podatke navesti po godinama)*
- 3. Da li je na osnovu te analize urađen Zakon o novčanim podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Kantona Sarajevo?*
- 4. Koliko u zadnjih pet godina imamo zabilježenu proizvodnju:*
 - *Muznih krava*
 - *Tovnih junadi*
 - *Ovaca*
 - *Koza*
 - *Pčelarskih udruženja*
 - *Obradenih poljoprivrednih površina*

Odgovor:

Novčani podsticaji koji se obezbjeđuju iz Budžeta Kantona Sarajevo, realiziraju se na osnovu Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo”, br: 1/12 i 15/13).

Podzakonski akti koji detaljnije razrađuju odredbe Zakona o novčanim podsticajima su: Pravilnik o posebnim uslovima za ostvarenje prava na novčani podsticaj („Službene novine Kantona Sarajevo”, br. 21/13, 39/14, 20/17, 22/19, 9/22, 14/23 i 8/24) i Odluka o programu utroška sredstava, iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, minimalnim uslovima za investiranje i rokovima podnošenja zahtjeva.

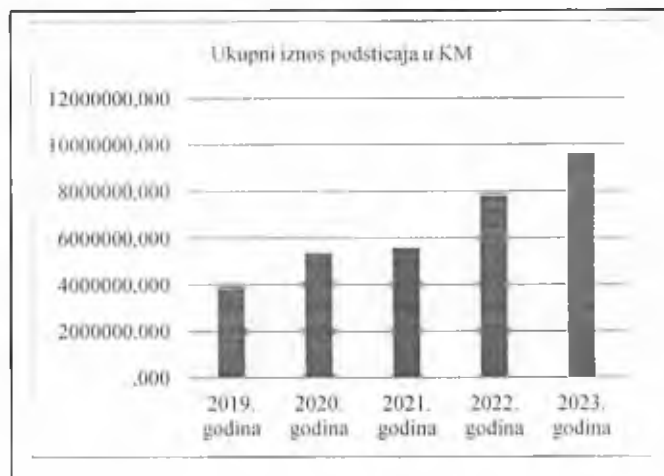
Pravilnik donosi ministar privrede i istim su propisani posebni uslovi za ostvarenje prava na novčani podsticaj, dok Odluku za svaku kalendarsku godinu donosi Vlada Kantona Sarajevo.

Članom 34. Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo definisano je da Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo najkasnije do 30. aprila tekuće godine Izvještaj o realizaciji novčanih podsticaja u poljoprivredi dostavlja Vladi Kantona Sarajevo te nakon usvajanja u vidu informacije dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo. Navedeni izvještaj odnosno Informaciju Ministarstvo privrede je za period 2019-2023. godine blagovremeno dostavljalo Vladi odnosno Skupštini Kantona Sarajevo uz napomenu da ćemo Izvještaj o realizaciji novčanih podsticaja u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo, za 2024. godinu dostaviti najdalje do 30. aprila 2025. godine.

U daljem tekstu obrađeni su podaci o isplaćenim novčanim podsticajima u poljoprivredi za period 2019-2023. godine, sa grafičkim prikazima visine novčanog podsticaja po jedinici proizvodnje kao i ostvarenoj poljoprivrednoj proizvodnji sa komentarima.

Tabelarni pregled broja pozitivno riješenih predmeta odnosno zahtjeva za ostvarivanje novčanih podsticaja u poljoprivredi sa ukupnim iznosima isplaćenih podsticaja za period 2019 – 2023. godina.

Rb.	God	Broj pozitivno riješenih predmeta	Ukupni iznos podsticaja u KM
1.	2019.	1614	3.849.544,19
2.	2020.	2035	5.359.679,71
3.	2021.	2274	5.579.448,30
4.	2022.	2472	7.832.624,39
5.	2023.	2780	9.604.777,13

Na osnovu prethodne tabele u kojoj je prikazan broj podnesenih i pozitivno riješenih predmeta kao i iznosima ukupno isplaćenih novčanih podsticaja i iz grafikona možemo zaključiti da općenito postoji porast poljoprivredne proizvodnje na području Kantona Sarajevo.

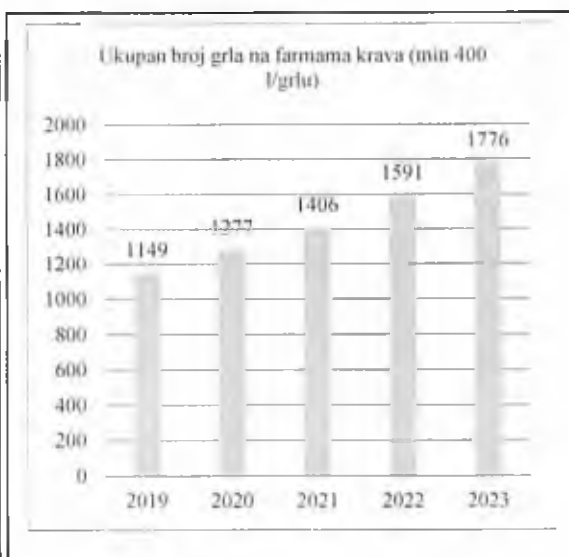
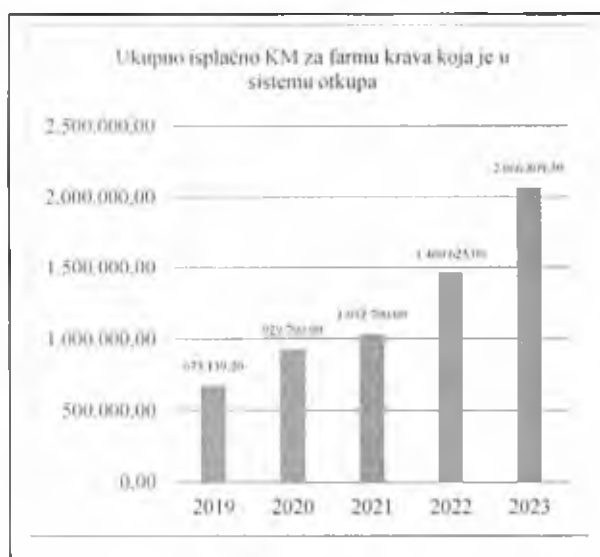
Svrha novčanih podsticaja nije samo povećanje obima proizvodnje nego i zadržati postojeći obim proizvodnje, obzirom na strukturu i starosnu dob poljoprivrednih proizvođača, kao i zbog odlaska mladih.

Zbog gore navedenog u novom Zakonu o novčanim podsticajima u poljoprivredi dodan je i ruralni razvoj u kojem je data mogućnost mladim proizvođačima da preuzmu poljoprivredno gazdinstvo od roditelja, kao i pokretanje obrta mladih poljoprivrednih proizvođača za šta takode postoje podsticajne mjere. Ovim mjerama želimo zadržati mlade i da se isti uključe u poljoprivrednu proizvodnju. U ruralnom razvoju propisane su i druge pozitivne mjere koje će uticati na razvoj ruralnog područja.

Na osnovu sveobuhvatnih analiza pripremljen je tekst Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Kantona Sarajevo koji je usvojila Skupština Kantona Sarajevo i isti je objavljen Službenim novinama Kantona Sarajevo br. 10/24. Navedeni Zakon je stupio na snagu 8 dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a početak se primjenjivati od 01.01.2025. godine.

Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (min 400 l po grlu)

Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (min 400 l po grlu)	God.	Ukupno KM	Ukupno grla
	2019	675.139,20	1149
	2020	929.700,00	1277
	2021	1.032.700,00	1406
	2022	1.460.625,00	1591
	2023	2.066.809,50	1776

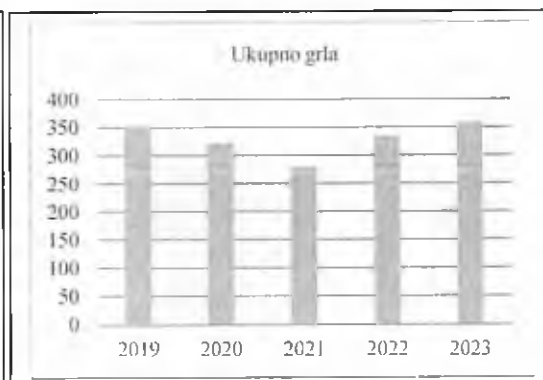
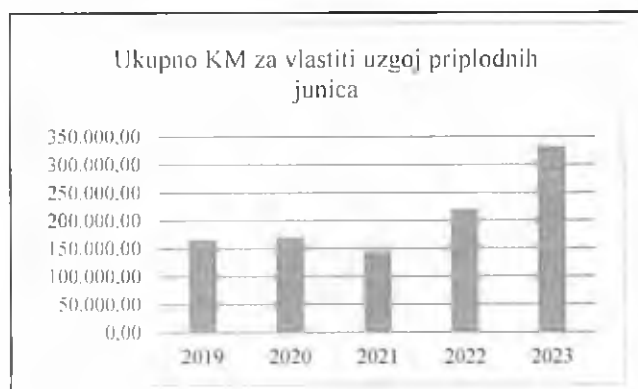
Iz tabele i grafikona jasno se vidi da u period od 2019. do 2023. godine dolazi do konstantnog porasta u broju mliječnih krava koje su u sistemu otkupa mlijeka. Imamo porast broja mliječnih krava što nam i jeste cilj, obzirom da ova proizvodnja zapošljava najveći broj članova domaćinstava i da je ovaj vid proizvodnje strateški važan za područje Kantona Sarajevo. Siguran otkup mlijeka uz redovnu isplatu za isporučeno mlijeko osnovni su preduslov za povećanje ove proizvodnje, što je dovelo do povećanja broja mliječnih krava u sistemu otkupa mlijeka. Do povećanja brojnog stanja muznih krava došlo je i zbog kupovine priplodnih junica koje služe za formiranje osnovnog stada mliječnih krava ili proširenje postojećeg, kao i zbog porasta iznosa novčanih podsticaja po grlu. U 2023. godini ukupna proizvedena količina mlijeka na području Kantona Sarajevo sa farmi koje su u sistemu otkupa mlijeka iznosi 8.019.696 litara mlijeka.

Što se tiče farmi mliječnih krava koje nisu u sistemu otkupa mlijeka za period od 2019. do 2023. godine brojno stanje varira od 1000-1200 grla.

Vlastiti uzgoj rasplodnih junica koje služe za remont ili proširenje osnovnog stada krava

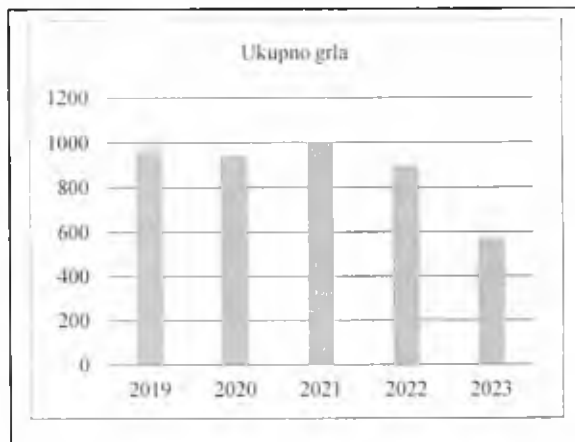
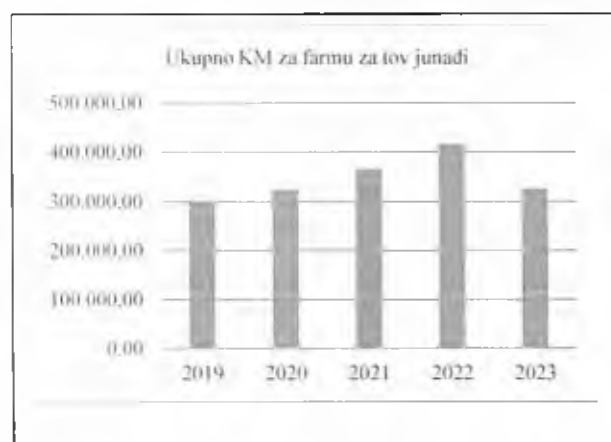
Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	God.	Ukupno KM	Ukupno grla
	2019	165.500,00	351
	2020	169.400,00	322
	2021	142.210,00	279
	2022	220.150,00	334
	2023	332.500,00	358

Vlastiti uzgoj priplodnih junica u periodu od 2019. do 2023. godine varira od 279 do 358 grla. Ministarstvo privrede u narednom periodu planira unapređenje genetskog potencijala kroz projekat „Osjemenjavanje u govedarstvu“ čija je vrijednost oko 2 miliona KM. Cilj ovog projekta je oplemenjivanje goveda čime bi se u adekvatnim uslovima držanja stvorila genetska predispozicija za visoku proizvodnju mlijeka.

Farma za tov junadi

Farma za tov junadi	God.	Ukupno KM	Ukupno grla
	2019	301.124,20	972
	2020	323.960,00	941
	2021	366.040,00	999
	2022	416.300,00	897
	2023	326.025,00	567

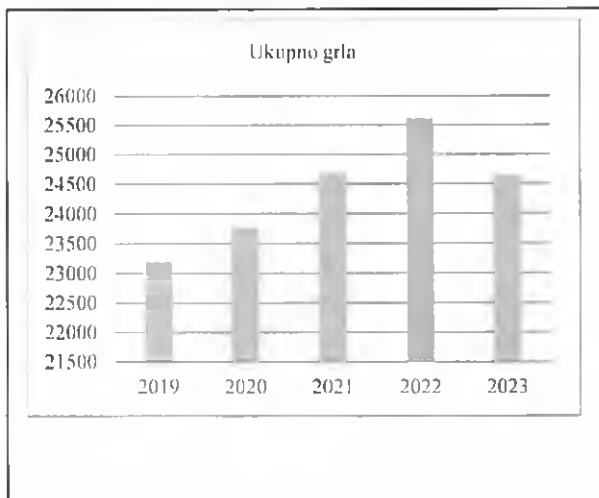
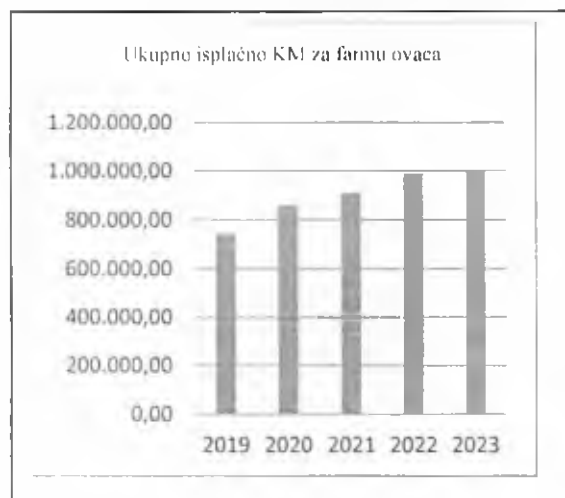

U periodu od 2019. do 2023. godine bilježimo konstantan pad broja tovnih junadi, a najveći pad je bio u periodu od 2022. do 2023. godine. Na ovaj negativan trend uticao je mali broj otkupljivača mesa koji su diktirali otkupnu cijenu po tovnom grlu, a posebno neredovna isplata za utovljenu junad. Pad proizvodnje u 2023. godini u odnosu na prethodnu posljedica je poskupljenja inputa kako stočne hrane tako i tovnih teladi, kao i nekontrolisan uvoz junećeg mesa.

Iako je Odlukama o iznosima novčanih podsticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji za farmu-tov junadi dolazilo do porasta visine iznosa novčanog podsticaja, na terenu nije zabilježen pozitivan efekt porasta obima ove proizvodnje.

Farma ovaca

	God	Ukupno KM	Ukupno grla
Farma ovaca	2019	741.492,00	23197
	2020	858.265,50	23774
	2021	908.693,51	24676
	2022	990.774,00	25613
	2023	1.003.299,50	24642

Ovčarstvo je veoma važna proizvodnja na području Kantona Sarajevo koju karakteriše ekstenzivni način proizvodnje i korištenje prije svega pašnjačkih površina. U pasminskom sastavu dominira domaća pramenka sa svojim sojevima koji se razlikuju u fenotipskim i proizvodnim karakteristikama, zavisno od uslova u kojima se uzgajaju. Vidi se da je brojno stanje ovaca u navedenom periodu u stalnom porastu i u odnosu na 2019. godinu (23.197 grla) došlo je do porasta u 2023. godini (24.642 grla). Zasiurno veća podrška kroz novčane podsticaje ima efekta na povećanje broja ovaca na području Kantona Sarajevo.

U 2023. godini došlo je do pada brojnog stanja ovaca u odnosu na 2022. godinu za 971 grlo iz razloga što je 12 farmera zakasnilo da podnese zahtjev, tako da bi broj ovaca bio na prošlogodišnjem nivou ili u blagom porastu u odnosu na prethodnu 2022. godinu.

Farma koza

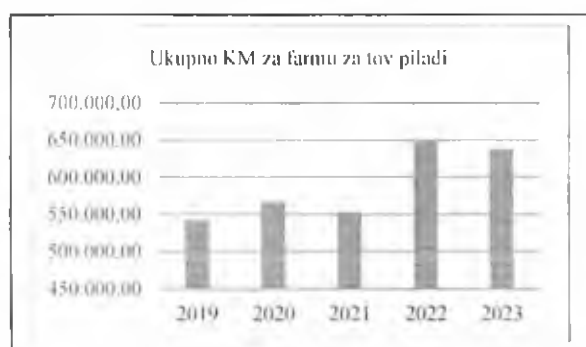
	God.	Ukupno KM	Ukupno grla
Farma koza	2019	25.852,00	835
	2020	33.286,50	963
	2021	33.358,50	920
	2022	41.031,00	1126
	2023	27.915,30	710

Iz grafikona i tabele se vidi da je broj koza blago varirao u periodu od 2019. do 2022. godine, a nagli pad broja koza zabilježen je u 2023. godini. Povećani iznosi novčanih podsticaja nisu imali pozitivan efekt na ovaj vid animalne proizvodnje. Na području Kantona Sarajevo farma koza kao vid proizvodnje nikada nije imala neki veći obim da bi je nazvali ozbiljnom animalnom proizvodnjom, kao što je to recimo ovčarstvo.

Farma za tov piladi

	God.	Ukupno KM	Ukupno kljunova
Farma za tov piladi	2019	541.974,69	2608900
	2020	566.751,06	2302010
	2021	553.141,64	2318899
	2022	648.554,00	2411278
	2023	637.669,20	2125564

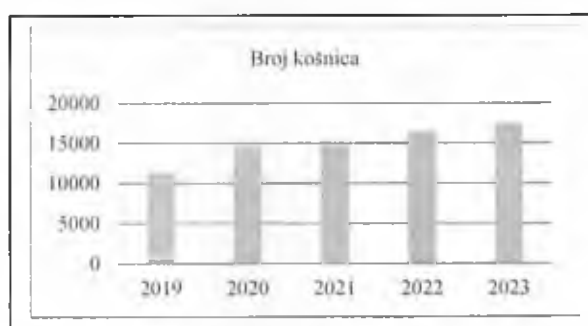

Ovaj vid proizvodnje za navedeni period je stabilan. Vidljiv pad u 2023. godini je rezultat smanjenog broja turnusa (sa 6 na 5) što diktiraju otkupljivači odnosno prerađivači pilećeg mesa, a kapaciteti za ovu proizvodnju ostali su isti kao u prethodnoj 2022. godini.

Proizvodnja mesa kao i proizvodnja mlijeka su najznačajnije proizvodnje na području Kantona Sarajevo. Treba napomenuti da su svi peradari u sistemu PDV-a, kao i većina proizvođača mlijeka.

Pčelinjak

	God.	Ukupno KM	Košnica
Pčelinjak	2019	223.837,75	11317
	2020	315.519,00	14343
	2021	323.254,28	14547
	2022	392.912,10	16415
	2023	443.785,00	17443

Može se vidjeti stalni porast broja pčelinjih zajednica na području Kantona Sarajevo u periodu od 2019. do 2023. godine.

Ministarstvo privrede je povećavalo iznose novčanih podsticaja u gore navedenom periodu što je rezultiralo povećanjem broja pčelinjih zajednica, što znači da je visina novčanih podsticaja imala pozitivan efekt na povećanje obima pčelarske proizvodnje na području Kantona Sarajevo.

Obradene poljoprivredne površine

	God.	Ukupno KM	Ukupno ha
Zasijane poljoprivredne površine	2019	256.932,88	305
	2020	466.497,68	369
	2021	397.558,60	337
	2022	620.394,90	444
	2023	680.102,80	442

Na osnovu prethodnih grafikona može se vidjeti pozitivan trend rasta zasijanih obradivih površina koji se kretao od 305 hektara u 2019. godini do 442 hektara u 2023. godini. Evidentan pad je u 2021. godini u vrijeme Korona virusa kada su svi imputi u biljnoj proizvodnji naglo porasli (nafta, sjemenski i sadni materijal te mineralna đubriva). Stabilizacijom tržišta kao i povećanjem novčanih podsticaja dolazi do povećanja zasijanih površina u 2022. i 2023. godini.

MINISTAR

Zlatko Mijatović

Dostaviti:

1. Predsjedavajućem Skupštine Kantona Sarajevo,
2. Zastupnici Admeli Hodžić,
3. Vlada Kantona Sarajevo,
4. Evidenciji,
5. Arhiva.

Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo

Tel: + 387 (0) 33 562-122, Fax: + 387 (0) 33 562-226

Web: <http://mp.ks.gov.ba>, E-mail: mp@mp.ks.gov.ba